

ليکونکی: سعيد شاه (Saeed Shaw).
منبع او دخپريدو نيټه: الجزيره «25-11-2025»
ژباړونکی: پوهندوی دوکتور سيد حسام «مل»

تشریح کوونکی: ولی د افغانستان او پاکستان ترمنځ یو ځل بیا تاوتریخوالی زیاتیری؟

*Explainer: Why are tensions flaring
again between Afghanistan and
Pakistan?*

د نومبر ۲۵، [۲۰۲۵:۵۹:۲۰ سهار PST تازه شوی ۱۵ ساعته] اوراندې اسلام آباد، د
نومبر ۲۵ (رویترز) -

د سه شنبې په ورځ د افغانستان او پاکستان ترمنځ تاوتریخوالی هغه وخت راپورته شو
کله چې طالبانو پاکستانی ځواکونه د افغانستان په ختیځ کې په هوایي بریدونو تورن کړل،
چې (۹) ماشومان او یوه ښځه یې ووژله او څلور نور یې ټپیان کړل. د اسلام آباد څخه
سمدستي کوم تبصره نه ده شوی. بمباري په پاکستان کې د وروستیو بریدونو له لړۍ
وروسته وشوه، چې په کې اسلام آباد وایي چې وسله وال له افغانستان څخه راغلي دي.

د رویترز ډیلي بریفینګ خبر پاڼه ټول هغه خبرونه چمتو کوي چې تاسو ورته اړتیا
لرئ د خپل ورځي پیل کولو لپاره. دلته لاسلیک وکړئ.

تیره میاشت، د سویلي آسیا گاونډیانو ترمنځ په هوایي بریدونو او ځمکنیو جگړو کې لسگونه کسان ووژل شول – د «۲۰۲۱» کال راهیسې چې افغان طالبانو په کابل کې واک ترلاسه کړ، د دوی تر ټولو خونړی شخړه.

تورنونه او د تورونو ضد

اسلام آباد وایي چې پاکستانې وسله وال په افغانستان کې میشت دي، له هغه ځایه دوی بریدگر پاکستان ته لیري.

په روانه میاشت کې په اسلام آباد کې یوه ځا نمرګي بریدګر (۱۲) کسان ووژل، چې دا د پاکستان په پلازمېنه کې په یوه لسيزه کې لومړی ځل و چې ملګري وګړي په نښه شول. یوه ورځ وړاندې، یو بل بریدګر د چاودیدونکو توکو ډک موټر د جنوبي وزیرستان په ولسوالۍ کې د افغانستان پولې ته نږدې د یوه پوځي ښوونځي په اصلي دروازه کې وویشت، چې درې کسان یې ووژل.

د دوشنبې په ورځ، درې ځا نمرګو بریدګرو په پېښور ښار کې د پاکستان د نیمه پوځي ځواکونو مرکزي دفتر په نښه کړ چې درې پرسونل یې ووژل او لږترلږه پنځه یې تپیان کړل.

په افغانستان کې د طالبانو اداره هلته د پاکستانې وسله والو شتون ردوي او وایي چې دوی اجازه نه ورکوي چې د افغانستان خاوره د نورو هیوادونو پر ضد وکارول شي.

په تیره میاشت کې څه پیښ شول؟

اسلام آباد وایي چې د ۲۰۲۱ کال کې د طالبانو له خوا په افغانستان کې د طالبانو له واکه تر لاسه کولو وروسته په پاکستان کې د وسلوالو لخوا د بریدونو له زیاتوالي وروسته یې صبر مات شو.

پاکستان د اکتوبر په میاشت کې د افغانستان په پلازمېنه کابل کې هوایي برید وکړ، چې د پاکستانې امنیتي چارواکو په وینا، د پاکستانې طالبانو د وسله والو ډلې مشر یې په نښه کړ. دا روښانه نه ده چې ایا هغه ژوندي پاتې شوی دی.

په ځواب کې، د اکتوبر په ۱۱مه ناوخته، طالبانو ځواکونو د ۲۶۰۰ کیلومتره (۱۶۰۰ میله) پولې په اوږدو کې د پاکستان پر پوځي پوستو برید وکړ، چې وروسته پاکستانې ځواکونو ځوابي برید وکړ. پاکستان وویل چې د دوی (۲۳) سرتیري وژل شوي او طالبانو وویل چې د دوی نهه سرتیري وژل شوي، که څه هم دواړو خواوو ادعا وکړه چې یو بل ته یې ډیر زیات زیان اړولی دی.

خلک د اکتوبر په [۱۶، ۲۰۲۵] د افغانستان د کندهار ولایت په سپین بولدک ولسوالۍ کې د هوایی برید په ترڅ کې ویجاړ شوي کورونه او موټرونه معاینه کوي. روپترز/سټرینگر د جواز ورکولو حقونه، نوی تب پرائیزي

دواړو خواوو په اکتوبر کې په دوحه کې اوربند لاسلیک کړ، مگر خبرې اترې پرته له اوږدې مودې تړون پای ته ورسیدې وروسته له هغه چې کابل د اسلام آباد لخوا غوښتل شوي وسله والو په وړاندې د اقدام کولو لپاره لیکلي ژمنه نه ده ورکړې. افغان طالبان وايي چې تمه نشي کیدی چې په پاکستان کې امنیت تضمین کړي.

پاکستاني طالبان څوک دي؟

په ۲۰۰۷ کال کې، د پاکستان په شمال لویدیځ کې د فعالو جها دي ډلو څخه یو شمیر جهادي ډلو د تحریک طالبان پاکستان (TTP) جوړ کړ، چې په عمومي توګه د پاکستانی طالبانو په نوم پیژندل کیږي.

دا ډله د افغان طالبانو په څیر جوړه شوي وه، یوه قومي پښتون ډله چې په ۱۹۹۰ لسيزه کې یې په ۲۰۰۱ کال کې د متحده ایالاتو په مشرۍ د یرغل له امله له واکه لرې کیدو دمخه افغانستان فتح کړ. خو TTP ډیر سخت دریځه و، خپله ایډیالوژي یې له القاعدې څخه واخیسته.

په راتلونکو څو کلونو کې، ټي ټي پي په بازارونو، جوماتونو، هوايي ډگرونو، پوځي اډو، پوليسو مرکزونو بريدونه وکړل او سيمي يې هم ترلاسه کړې - ډيری يې د افغانستان سره د پولې په اوږدو کې، مگر د پاکستان دننه هم، په شمول د سوات دره، چيرې چې دوی وروسته د بنوونځي زده کوونکي ملاله يوسفزی وويشتله.

دوی په افغانستان کې د افغان طالبانو سره هم جنگيدلي او په پاکستان کې يې د افغان جنگياليو کوربه توب کړی، چې نږدې اړيکي يې جوړې کړې. پاکستان په خپله خاوره کې د ټي ټي پي پر وړاندې يو لړ پوځي عمليات پيل کړي، چې محدود برياليتوب يې درلود.

په وروستيو کلونو کې، د ټي ټي پي بريدونو په پاکستان کې په امنيتي ځواکونو تمرکز کړی دی.

د طالبانو له خوا د افغانستان له نيولو وروسته څه پيښ شول؟

پاکستان په ۲۰۲۱ کال کې د طالبانو واک ته د بيرته راستنيد و هرکلی وکړ، د هغه وخت لومړي وزير عمران خان وويل چې افغانانو "د غلامی زنجيرونه مات کړي دي". خو اسلام آباد ډير ژر وموندله چې د طالبانو وفاداری په بل ځای کې دي.

اسلام آباد وايي چې د ټي ټي پي مشرتابه او د هغې ډيری جنگيالي په افغانستان کې ميشت دي. پاکستان دا هم وايي چې بلوچ ياغيان، چې د بلوچستان د لویدیځ ولايت د خپلواکۍ غوښتونکي سيکولر وسله وال غورځنگ دی، هم افغانستان د خوندي ځای په توگه کاروي.

ولی پاکستان هم پر هند تور لگوي؟

اسلام آباد وايي چې هند، چې د هغه اوږدمهاله دښمن دی، د افغانستان سره کار کوي ترڅو د پاکستان په وړاندې د ټي ټي پي او بلوچ وسله والو ملاتړ وکړي. نوی ډيلي دا ادعا ردوي.

د سعيد شاه لخوا راپور ورکول؛ د راجو گوپالکریشن لخوا ايډيټ کو

په درناوی «26-11-2025»